

Anita Šojat, Vjekoslava Hrastović, Nada Marguš

Naš hrvatski 7, radna bilježnica hrvatskoga jezika u sedmome razredu osnovne škole

RJEŠENJA RADNE BILJEŽNICE

Naš hrvatski 7

RADNA BILJEŽNICA
HRVATSKOGA JEZIKA
u sedmome razredu
osnovne škole

SADRŽAJ

PONAVLJANJE SADRŽAJA UČENJA ŠESTOGA RAZREDA	3
POVIJEST HRVATSKOGA JEZIKA	5
NAGLASNI SUSTAV HRVATSKOGA JEZIKA.....	7
SIBILARIZACIJA.....	9
PALATALIZACIJA.....	10
JOTACIJA.....	11
NEPOSTOJANI A	12
GLASOVNE PROMJENE	13
PREDIKAT	14
SUBJEKT	15
GLAGOLI PREMA PREDMETU RADNJE.....	16
OBJEKT	17
PRILOŽNE OZNAKE	18
ATRIBUT	19
APOZICIJA	20
SLUŽBA I ZNAČENJE PADEŽA U REČENICI	21
RED RIJEČI U REČENICI.....	22
UPRAVNI I NEUPRAVNI GOVOR.....	23
KRATICE I POKRATE	25
VELIKO POČETNO SLOVO	26
ZAREZ.....	27
REČENIČNI I PRAVOPISNI ZNAKOVI	28
RASPRAVA, RAZGOVOR U SKUPINI.....	29
VIJEST I IZVJEŠĆE.....	30
KOMENTAR.....	31
PISMO	33
PONAVLJANJE SADRŽAJA UČENJA SEDMOGA RAZREDA.....	34

PONAVLJANJE SADRŽAJA UČENJA ŠESTOGA RAZREDA

1. glagoljica (2), ćirilica (3), latinica (1)

2. Konstantin Ćiril

3. Mogući sažetak: Bašćanska je ploča **jedan od najstarijih hrvatskih spomenika** pisan **glagoljicom**, nastao **oko 1100.** godine. Naziv je dobila po mjestu **Baški** na Krku pokraj kojega je pronađena u **crkvi sv. Lucije** u mjestu **Jurandvoru**. Danas se čuva u **Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti** u Zagrebu. Na njoj se prvi put na hrvatskome jeziku spominje ime **hrvatskoga naroda** i ime **kralja Zvonimira**.

4. Zadatak se rješava od gornjeg crvenog kruga prema dolje.

852. Trpimirov natpis

oko 1100. Bašćanska ploča

1250. Povaljska listina

1288. Vinodolski zakonik

1483. Misal po zakonu rimskoga dvora

5. *Draga Lana!*

Pozivam te na proslavu svoga 13. rođendana koja će se održati od 15: (.)30 do 18 sati na Gradskim bazenima.

Obvezno ponesi: kupaći kostim, papuče i sušilo za kosu.

Karla

(Dolazak potvrdi na broj moga mobitela.)

Napomena: Učenik/učenica je točno riješio/riješila zadatak ako je između sati i minuta napisao dvotočku ili točku.

6. individualni učenički odgovori

7. a) kajkavsko, ekavski, sme – smije

b) štokavsko, ikavski, mliko – mlijeko

c) čakavsko, ikavski, cviće – cvijeće

8. Sinj je grad u Hrvatskoj koji pripada **Splitsko-dalmatinskoj županiji**. Središte je **Sinjske**, a samim time i **Cetinske** krajine. Nalazi se na sjeverozapadnom rubu **Sinjskoga** polja, u dolini rijeke **Cetine**. Zgrada gradskoga poglavarstva nalazi se u **Dragaševu** prolazu 24. Adresa **Osnovne škole fra Pavla Vučkovića** je **Alkarsko** trkalište bb, a većina je srednjih škola je u **Ulici Dinka Šimunovića**.

9. ovoj – pokazna, sebi – povratna, svom – povratno-posvojna, tvoj – posvojna, sebe – povratna, što – upitna, kakav – upitna, ti – osobna, oni – pokazna, ga – osobna

10. petnaestog – G, desetog – G, jedno – A, četiriju – G

11. individualni učenički odgovori; npr. 11. 1. 2020.

jedanaesti siječnja dvije tisuće (i) dvadesete

12. telefonira – dvovidni, ljuti se – povratni, pita – nesvršeni, zalijepio – svršeni, doručkuje – dvovidni, pregleda – svršeni, zaprijetila – svršeni, uzeti – svršeni

13. volio bih – kondicional prvi, voliš – prezent, budem – svršeni prezent, si – nesvršeni prezent, ću biti – futur prvi

14. voljeti – volio, voljen, voljenje; orati – orao, oran, oranje; pisati – pisao, pisan, pisanje

15. se bila uvlačila / se bijaše uvlačila, bila je padala / bijaše padala, povedoše, uhvatiše se, gledahu

16. individualni učenički odgovori

17. Aorist: -

Imperfekt: Pecijasio ukusnu pitu od jabuka.

Pluskvamperfekt: Bili smo pekli/bijasmo pekli ukusnu pitu od jabuka.

Futur II.: Budemo pekli ukusnu pitu od jabuka.

Imperativ: Pecimo ukusnu pitu od jabuka.

Kondicional I.: Pekli bismo ukusnu pitu od jabuka.

Kondicional II.: Bili bismo pekli ukusnu pitu od jabuka.

18. Sjeverna Amerika – preživjeo – preživio, Južna Amerika – željeo – želio, Afrika – nedam – ne dam, Azija – biti ćemo – bit ćemo, Australija – mi bi – mi bismo

Kontinent s blagom: Europa

19. individualni učenički odgovori

20. individualni učenički odgovori

POVIJEST HRVATSKOGA JEZIKA

1. a), c) i e)

2. c)

3. u hrvatskim stihovima

4. Bartol Kašić – Pažanin, Faust Vrančić – Šibenčanin

5. Rječnik pet najuglednijih europskih jezika: tiskan u Veneciji 1595. g., prvi hrvatski rječnik, oko 3800 riječi (uglavnom čakavskih, malo štokavskih i kajkavskih), riječi organizirane u 5 stupaca

Osnove ilirskoga jezika u dvije knjige: tiskan u Rimu 1604. g., prva hrvatska gramatika, pisano latinskim jezikom, pisano za potrebe isusovačkog reda, usporedo navodi čakavske i štokavske oblike

6. Očekivani odgovor: Faust Vrančić je Šibenčanin pa je hrvatski jezik nazivao dalmatinskim.

7. prvi hrvatski rječnik: dalmatinski, prva hrvatska gramatika: ilirski

Očekivani zaključak: naziv se hrvatskoga jezika često mijenjao tijekom povijesti.

8. a) Novi strojevi, b) Leteći čovjek, c) mlin s pomičnim krovom, magareći mlin, most od zvonovine (bronce), željezni most, most s jednim užetom (žičara), d) očekivani zaključak: izumitelj/inovator

9. uzrok: 1. nema jedinstvenoga književnog jezika, 2. nezadovoljstvo postojećim slovopisom, 3. službeni jezik u Hrvatskome saboru je latinski jezik, u javnim ustanovama govori se latinskim ili njemačkim jezikom, sve je jača mađarizacija

postignuće: 1. jezično sjedinjenje – jedan književni jezik, 2. jednak slovopis za sve hrvatske krajeve, 3. uporaba hrvatskoga jezika u školama, tisku i državnim službama

10. ě – rogato e

11. Očekivani odgovor: Hrvatsku latinicu nazivamo gajica prema Ljudevitu Gaju koji je ujednačio slovopis latiničnoga pisma.

12. Petar Preradović, Ljudevit Gaj, Ivan Mažuranić

13. a) latinskim jezikom, b) njemačkim ili mađarskim jezikom

14. Očekivani odgovor: I danas možemo govoriti o sličnom problemu jer je hrvatski jezik preplavljen anglicizmima. Upotreba tuđica u hrvatskome standardnom jeziku posve je neopravdana jer za tuđice imamo hrvatske riječi koje ih mogu zamijeniti. Opravdana je upotreba posuđenica jer za njih u hrvatskome standardnom jeziku nemamo odgovarajuće zamjene.

15. 1. a), 2. b), 3. c), 4. b)

16. ć č š ž tj dj gj lj nj ě

17. Posljedica je Novosadskog dogovora bilo nametanje srpskoga jezika u Hrvatskoj. *Deklaracija* je predložila da se svi zakoni objavljuju na četirima jezicima: srpskom, hrvatskom, slovenskom i makedonskome, a to je hrvatska javnost oduševljeno prihvatila.

18. Očekivani zaključak: Objavljivanje teksta *Deklaracije* izazvalo je oštru reakciju vlasti, a mnogi njezini potpisnici bili su onemogućivani u svojem radu.

19. Očekivani odgovor: Hrvatski pravopis autora Stjepana Babića, Božidara Finke i Milana Moguša bio je zabranjen, a naziva se londonac jer je jedan spašeni tiskani primjerak Pravopisa odnesen u London gdje je tiskan 1971. godine.

20. U Republici Hrvatskoj od 13. ožujka do 17. ožujka obilježavaju se Dani hrvatskoga jezika jer su hrvatski intelektualci okupljeni oko Matice hrvatske i Društva književnika Hrvatske sastavili *Deklaraciju* i potpisivali ju, a 17. ožujka *Deklaracija* je objavljena u časopisu *Telegram*.

21. skupni uradci učenika

NAGLASNI SUSTAV HRVATSKOGA JEZIKA

2. individualni odgovori učenika

3. malen dom policija prodavaonica trgovati

4. a) sok, lijep, kljun, gavran – gavran ima kratkosilazni naglasak, a sve ostale riječi dugosilazni

b) palac, vrabac, jadan, mati – vrabac ima dugouzlazni naglasak, a sve ostale riječi kratkosilazni

c) konac, djetelina, sestra, dječak – djetelina ima kratkosilazni naglasak, a sve ostale riječi kratkouzlazan

5. puštati suze, tugovati: plākati, reklamna sredstva: plakāti, okružen čime, npr. dvorac zidinama: òpāsan, koji može nauditi: òpāsan

6. Očekivani odgovori: nósati – nositi nešto, nòsati – koji imaju veliki nos, pāsti – jesti travu, pàsti – srušiti se, slāgati – izreći laž, slágati – stavljati što na mjesto

7. individualni odgovori učenika

8.

X

X

X

sva 4 naglaska

9. gdje mlád vjētar nījše tēške klāsove / visòkog žūtog žīta

10. Vidjela ga je / jučer / u kazalištu / s prijateljima / i učiteljicom.

5 izgovornih cjelina

11. a) U školi sam se na satu hrvatskoga jezika osjećao opušteno i zadovoljno. Hoćeš li doći na izvannastavnu aktivnost? Ne mogu danas.

12. individualni odgovori učenika (moguće rješenje: *Ne poznajem ga i ne želim razgovarati o njemu s tobom.*)

13. *Grana šljive ne lomi se lagano. Na prvoj šljivi ima granā na koje bismo mogli zakvačiti ljuljačku.*

14. a) Jezerski sustav NP-a Plitvička jezera čini 16 jezerā. Ona dobivaju vodu od brojnih potokā. Jedan program obilaska uključuje i vožnju brodom preko najvećega jezera Kozjak. Voda je u jezerima poput čarobnih ogledalā. Svakoga dana mnoštvo posjetiteljā uživa u ljepotama ovoga nacionalnoga parka.

15. a) *Ideš u školu?* Uzlazna intonacija., *Ideš li u školu?* Silazna intonacija.

b) Ako je u rečenici upitna riječ, intonacija je silazna, a ako je upitna rečenica bez upitne riječi, intonacija je uzlazna.

16. individualni odgovori učenika

SIBILARIZACIJA

1. a) k – c, b) k – c, c) g – z, d) h – s

2. a) N mn. oblaci, bubrezi, uspjesi

b) D jd. poruci, tuzi, svrsi

3. a) imperfekt: pecijah, vucijah

b) imperativ: pecimo, vucimo

4. a) povucite, lezite, b) dizali, uzdisali, c) tecijaše

5. a) olovci – olovka, b) uspjesima – uspje^h, fizici – fizi^{ka}, mehanici – mehani^{ka}, c) pronalasci – pronalaza^k, d) prijedlozi – prijedlog^g

6. a) lizi – ligi, b) zalisi – zalihi, e) točci – točki

7. a) Zrinki i Luki; b) baki i seki, deki; Stručnjaci, vrtlozima; d) osmijesi

Očekivani odgovor: Sibilizacija se ne provodi u osobnim imenima i imenicama odmila.

8. a) čipci - čipki, b) tugi – tuzi, c) svrhi – svrsi

9. članci, znaci, junaci, vilenjaci, momci

10. pripovijetka – pripovijetci, pripovijetki; zagonetka – zagonetki, zagonetci; krletka – krletki, krletci; maska – maski, masci

11. a) Razgovarali smo o Podravci. b) Divio se Podravki i njezinoj narodnoj nošnji.

Podravci – prema Podravka (ime tvornice), Podravki – sibilizacija se ne provodi u D/L jednine etnika ženskoga roda.

12. individualni odgovori učenika

PALATALIZACIJA

1. Zajednički dio: k,g,h; sibilizacija: ispred i; c,z,s. Palatalizacija: ispred e; č,ž,š.
2. a) teče; b) tek – e (k>č ispred e)
3. junačina, mušica, račić; k ispred i prelazi u č (junačina, račić); h ispred i prelazi u š (mušica)
4. striče, viteže
5. Zadane riječi u vokativu: Osiječe, kruše, brlože, zeče. Treba ih staviti u kontekst rečenice i zarezom/zarezima odvojiti od ostatka rečenice.
6. a) je žeglo – žeže, je tekla – teče, su pekli – peku
b) peku – jer se k ne nalazi ispred e, nego ispred u
7. Ljubičina, Katičino, Maričin
8. Blažu, Patrik
9. bučiti, služiti, glušiti, dužiti
10. c)
11. trak, dah, jabuka, djevojka, knjiga
12. individualni odgovori učenika
13. individualni odgovori učenika

JOTACIJA

1. k + j = č, s + j = š, h + j = š, c + j = č, d + j = đ, g + j = ž, z + j = ž, t + j = ć

2. mlađa, blaži, jači, čvršći, življa

3. a) mlađa – d + j = đ, blaži – g + j = ž, jači – k + j = č, čvršći – t + j = ć, življa – v + l + j = vlj

b) življa – između v i j umeće se l (epentetsko l)

4. *Ove godine u školi obilježavamo Europski tjedan mobilnosti. Krećemo se više nego obično. Skačemo na igralištu, hodamo i dišemo punim plućima na svježem zraku. Plesači se miču u ritmu glazbe. U aktivnosti se možeš i ti uključiti. O svemu pišem vijest za školske novine.*

5. krećemo, skačemo, dišemo, miču, pišem

6. kamenjem, prućem, cvijeće, drveće, granje, sjemenje

7. Karlovčanin, Riječanin, Vinkovčanin, Splitski, Brođanin

8. palatalizacija, jotacija, jotacija, palatalizacija

Zaključak: ako se palatalizirani glas pojavljuje u svim osobama, a osobito u 3. os. mn., događa se jotacija, ako se u 3. os. mn. ne provodi promjena, riječ je o palatalizaciji.

9. majci – sibilizacija, granje – jotacija, junače – palatalizacija; nozi – sibilizacija, mlađi – jotacija, ujače – palatalizacija; oblici – sibilizacija, glađu – jotacija, učeniče – palatalizacija; prijedlozi – sibilizacija, smrću – jotacija, zeće – palatalizacija; knjizi – sibilizacija, tanji – jotacija, kneže – palatalizacija; snasi – sibilizacija, brži – jotacija, oraše – palatalizacija; orasi – sibilizacija, mičem – jotacija, vraže – palatalizacija

10. a)

11. individualni odgovori učenika

12. individualni odgovori učenika

NEPOSTOJANI A

1. G jd. momka, lovca, ustupka, daske, sestre

G mn. momaka, lovaca, ustupaka, dasaka, sestara

2. N mn. dobri, sitni, zahvalni; svi, kakvi, nikakvi

dobar, sitan, zahvalan; sav, kakav, nikakav

3. naranči, naranča, **naranača**; narudžbi, narudžba, **narudžaba**; sjemenki, sjemenka, **sjemenaka**

4. a) sretan, starac, stolac; b) hrabar, momak, lovac, odvažan; c) takav, patuljak

5. a) trešanja i bresaka; b) kocaka; c) smokava

6. a) dana, uvali; b) zraka, c) lukavi

7. individualni odgovor učenika

8. 1. digoh – palatalizacija, 2. mlađi - jotacija, 3. zračiti – palatalizacija, 4. c, z, s, 5. boraca – nepostojani a, 6. lovče – nepostojani a, palatalizacija, 7. junače – palatalizacija, 8. imenima, 9. imperativ, 10. zdravlje – jotacija, 11. vokativ, 12. moljah – jotacija, 13. jota, 14. vičem – jotacija, 15. genitiv, 16. nepostojani

GLASOVNE PROMJENE

1. Zeleni krug: palatalizacija – k, g, h u č, ž, š; ljubičasti krug: nepostojani a – bilo koji suglasnički skup s umetnutim a; žuti krug: sibilizacija – k, g, h; drugi donji desni zeleni krug: jotacija – t, d, l, n + j = ć, đ, lj, nj

Primjeri u zadatku: individualni odgovori učenika

2. a) nepostojani a, b) palatalizacija, c) jotacija, d) sibilizacija, e) palatalizacija, f) jotacija

3. mučiti, služiti, sušiti, mlačiti – palatalizacija

4. imperfekt: vucijah, pecijah, tecijah; imperativ: vuci, peci, teci – sibilizacija

5. a), b)

6. palac – palca, nokat – nokta, stupac – stupca, dobar – dobra, kratak – kratka, šupalj – šuplja
glasovna promjena: nepostojani a

7. a) točci – točki; b) lizi – ligi; c) voćci – voćki; d) jarugi – jaruzi

8. sibilizacija: olovci, momci; palatalizacija: mućio, mućicama, račića; jotacija: slomljen, mlađi, jači;
nepostojani a: loncu, daganja

9. Zdenki, jabuci, kvrgi

10. a) Branki Prohaski, b) bazgi, c) Krki, d) igrački

11. a) Djevojčica podigne ručicu i bezbržno maše prijateljicama. – palatalizacija

b) Reci majci da je u knjizi i njezin recept gužvare s orasima. – sibilizacija

c) Jednom su napravile dugačku, tanku i ravnu crtu preko igrališta. – nepostojani a

d) Zapažene su bile dvije mlađe sestre okićene poljskim cvijećem. – jotacija

12. Pažani, Krčani, Brođani – jotacija

13. a) **bjeloušaka**, bjelouška, bjelouški; b) **sorata**, sorta, sorti

14. Redoslijed glasovnih promjena prema shemi: *palatalizacija – jotacija – sibilizacija – nepostojani a*. Na prazno mjesto učenik/učenica piše svoj primjer glasovne promjene koja slijedi.

PREDIKAT

1. Očekivani odgovori učenika: glagolski predikat: jednostavni i složeni; imenski predikat: imenska riječ i pomoćni glagol (spona ili kopula). Moguće je da će prikazati i sve vrste imenskih riječi i pomoćnog glagola koji čine imenski predikat. Potičite ih da sve prikažu na temelju primjera.
2. individualni odgovori učenika
3. prolomio se, se trudio poletjeti, je bila ispod njega, se dizao, je izgubilo, je pala
4. c) Svuda oko njih čuo se zvižduk kosa.
5. a) zviždukale su – 3. os. mn., perfekt; b) prati – 3. os. jd., prezent; c) ću preskočiti – 1. os. jd., futur prvi; d) neka pojuri – 3. os. jd., imperativ
6. Predikati: volim + infinitiv, zanimljivo je + infinitiv, htio sam + infinitiv
7. b) Nebo je oblačno., c) On je pobjednik., d) Ja sam sretan/veseo., e) On je prvi.
8. a), b), f); mogao je preskočiti, je poskakivao, gledao je
9. nije bio visok, je bio čvrst i snažan, želi pomoći, uspio spasiti
10. glagolski predikat: je vijugala, rasla je, gnječio je, zagledao; imenski predikat: bili su zaklonjeni, je bila najrjeđa, je bilo grana
11. a) Jesu li Martin i djed hrabri?, b) Martin i djed nisu hrabri., c) Martin i djed bili su hrabri., d) Martin i djed će biti hrabri., e) Neka Martin i djed budu hrabri.
12. individualni odgovori učenika: a) Mladost postaje ludost., b) Od hvale ostane prazna torba., c) Predobar postaje nedobar.
13. a) rečenica s glagolskim predikatom: Čuo je zvuk violine., Veronika je svirala., b) rečenica s imenskim predikatom: Kompozicija je lijepa., c) neoglagoljena rečenica: Još samo deset minuta., Niotkuda ni malo vjetra.
14. predikati: pogleda, skoči, zadržao sam, moraš vježbati, je popodne, nisam taknuo; neoglagoljene rečenice: Stvarno? Ni ja.
15. individualni odgovor učenika

SUBJEKT

- | | |
|---|---------|
| 1. Subjekt je vršitelj radnje u rečenici. | TOČNO |
| Subjekt nije glavni rečenični dio. | TOČNO |
| Rečenica može imati samo jedan subjekt. | NETOČNO |
| Subjekt odgovara na pitanja tko/koga. | NETOČNO |

2. sudac, kuhar, zubar, pjevač, liječnik, pekar, odvjetnik; subjekt

3. vi – zamjenica, mlada – poimeničeni pridjev, prvi – broj, veslati – glagol, Šarko – imenica

4. a) Mihaela, Viktor, Mateo – Tko će ići sutra na sladoled?

b) subjekt je neizrečen (mi) – Tko uskoro ide na izlet?

c) put – Što je naporno?

5. U školskom zboru pjeva Mislav.

6. Ona nije uključena u izvannastavne aktivnosti. One treniraju rukomet. On se dugo bavi tenisom.

7.

REČENICA	SUBJEKT	VRSTA REČENICE PREMA IZREČENOSTI SUBJEKTA
Anka Šojka je plesala folklor.	Anka Šojka	rečenica s izrečenim subjektom
Pile, mače i psić (druže se u dvorištu.)	Pile, mače, psić	rečenica s više subjekata
(Javi se na telefon.)	(ti)	rečenica s neizrečenim subjektom

Rješenja u zagradama su mogući odgovori.

8. jedan subjekt (petorica)

9. individualni odgovori učenika

10. individualni odgovori učenika

11. Subjekt nije glavni rečenični dio, nego je predikat.

12. individualni odgovori učenika

13. individualni odgovori učenika

14. individualni odgovori učenika

GLAGOLI PREMA PREDMETU RADNJE

1. prijelazni: imenica u akuzativu / predmet radnje, neprijelazni: imenica u kojem drugom padežu, povratni: povratna zamjenica se
2. prijelazni: je napao, je rigao, je imala; neprijelazni: potrčao je, su pljeskali; povratni: se zaljubio, se zarumenjela
3. subjekt: prijatelj, roditelji, klaun; predikat: nije razlikovao, imaju, nije vidio; predmet radnje: boje, šator, roditelje
4. rigao – vatru, će rastrgati – princezu, spaliti – šator, ugasio – vatru, kašljao je – dim; neprijelazni glagoli: prijetio je, ne postoji, zaplakao je; povratni glagol: se nije obazirao
- 5.

crveniti	pocrvenjeti	ostati
X	O	O
hodati	dovesti	sjesti
O	X	O
plivati	zijeovati	posjetiti
X	O	X

Pobjednik je prijelazni glagol.

6. prijelazni: je završila, nije pustila, je ispričao, oprao, pojeo; neprijelazni: dotrčao sam, su izlazili, razgovarali, požurio sam; povratni: smijali se, bacio sam se, se nisam umio
7. a) čitati, preskočiti; b) šetati, razgovarati; c) okrenuo se, kretala se
8. b), c), d), e)
O tome smo razgovarale. Legao sam u kut šatora. Sjedni i odmori se. Ana plače cijelo jutro.
9. ostaviti – prijelazni, strašiti – prijelazni, strahovati – neprijelazni
rečenice – individualni odgovori učenika
10. se uputio – povratni, zna – prijelazni, hoda – neprijelazni, pada – neprijelazni, se ne žuriš – povratni, naći – prijelazni
11. Pravilno je reći Zahvaljujem na pažnji. Uporaba povratnoga oblika glagola znači da što uljudno odbijamo.
12. individualni odgovor učenika

OBJEKT

1.

1.	G	L	A	G	O	L					
		2.	S	U	B	J	E	K	T		
			3.	P	R	I	J	E	L	A	Z
										N	I
			4.	I	M	E	N	I	C	A	
5.	P	R	E	D	I	K	A	T			
6.	A	K	U	Z	A	T	I	V			

2. individualni odgovor učenika

3. P – su čekali, S – otočani, O – brod

S – Tko je čekao? O – Koga ili što su čekali?

4.

Ljudi su na obalu donijeli posude i uznemireno čekali bunar-lađu.

Čuli su sirenu bunar-lađe koja je puštala dim iz dvaju dimnjaka.

5. a) subjekt, Tko je stajao?; b) objekt, Koga sam vidio?

6. a) posla – Čega?, G; dolasku – Čemu?, D; ljude – Koga?, A; lađi – O čemu?, L; lađom – Čime?, I

7. Otac je pričao ljudima kako se grade brodovi koji prevoze vodu. Donio im je i svoj stari barometar koji je pokazivao dolazak kiše. Seljani su kimali glavama jer su više vjerovali čovjeku nego barometru.

Izravni objekti: vodu, barometar, dolazak

Neizravni objekti: ljudima, im, glavama, čovjeku, barometru

8. individualni odgovori učenika

9. motike, otočanima, hljepčić, novčić

10. a) Djeca su jela slanu jegulju i kruh.; b) Tražili su od starijeg dječaka vodu.

11. individualni odgovori učenika

12. individualni odgovori učenika

PRILOŽNE OZNAKE

1. individualni odgovori učenika
2. Kada?, Gdje?, Kako?, Zašto?
3. POV, POM, PON, POU
4. a) prilog, b) skup riječi – prijedlog + imenica u I + prijedlog + pridjev + imenica u G, c) imenica, d) zamjenica
5. zbog zubobolje – POU, iznenadno i pulsirajuće – PON, prošli mjesec – POV, u stomatološkoj ordinaciji – POM
6. gdje, kuda, kamo
7. PON – iznenada, glasno, kao zlatan sat; POV – u rumene zore, u jasna jutra; POM – poljima rosnim; POU – od radosti
8. subjekt, POV, objekt
9. individualni odgovori učenika
10. individualni odgovori učenika; najprije se grade/pišu rečenice s priložnim oznakama u vodoravnim gredama, a na kraju se dodaju dvije okomite grede/rečenice.
11. individualni odgovori učenika

ATRIBUT

1. individualni odgovori učenika

2. 1. lakši, 2. najtiši, 3. vreo, 4. pridjev, 5. dobar, 6. drugi, 7. peti

3. Zamukli su čak i cvrčci, koji piju samo rosu, pa je ljeto ove godine bez svoga glasa i bez svoje pjesme. I glasovi zrikavaca, što se prosipaju u tihim noćima, zvučeći kao pregršt bisernih zrnaca bačenih na neke zvonke ploče, stišavaju se sve više i odmiču sve dalje.

4. Pridjevni atributi: pridjevi: predivnu, stare, slijepoga, siromašnoga, starčev; zamjenica: toga, njegovom; broj: dvadesetu, prvi; imenički atribut: kćeri, guslača

5. pridjevi: crnokosi, mladu, Dobrilin, Miljenkov, pogrdnim, bezobzirnim, starih, ljutim; zamjenice: svoju, njihovoj, njegovu; broj: treći

6. a) Razgovarali smo o dječjim pravima. b) Hoćeš li mi dati njezin telefonski broj?

7. prijateljeva torba, školski hodnici, putni troškovi; rečenice – individualni odgovori učenika

8. a) Dan škole, članice Vijeća Europe, roman Augusta Šenoe, Praznik rada

b) čokoladni kolač, kamena kuća, vinkovački učenici, roditeljska pomoć

9. pridjevni atributi: noćnim, drvena, visokim, krupnim, svjetlokosim, strašnim, bijesne, uporni, hrabri, njihova, onu, divljih; imenički: vođe, opsade, Konstantinopola, gudura; atributni skupovi: avarskoga vođe, divljih gudura

10. Hrvata, vijećanja, bogova, vojvode, Tuge

11. a) hrabar – uz predikat, b) ranim – uz POV, olujni – uz subjekt, d) očev – uz objekt, gradsku – uz POM, velikom – uz PON

12. individualni odgovori učenika

APOZICIJA

1. časopis OK!, književnica/spisateljica Sanja Pilić, nogometaš Bruno Petković, roman *Zlatarovo zlato*

2. rijeka Drava, grad Karlovac, planini Dinari, književnika (pisca) Mire Gavrana

3. neizravni objekt, on nije imenička dopuna, nego dopuna glagolu

4. razrednice Anice Šojić, *Tom Gates*, knjiga, ravnatelj Ivo Franjić

5. Braća Martin i Valent Sinković, svjetski prvaci, obranili su naslov i ove godine.

Najtrofejnija hrvatska atletičarka, bacačica diska Sandra Perković, pobijedila je na Hanžeku.

6. Dubrovnik, grad i luka na jugu Dalmacije, leži u podnožju brda Srđa.

Najvažnije pomorsko-trgovačko središte na Jadranu, Dubrovnik, širi teritorij u 15. stoljeću.

Neki kadrovi serije *Igre prijestolja* snimljeni su u Minčeti, najsjevernijoj i najmonumentalnijoj tvrđavi na dubrovačkim gradskim zidinama.

7. pridjevnog atributa, apozicija; pridjevnih atributa; 5, serije, tvrđavi

8. Vratnice splitske katedrale izradio je Andrija Buvina, hrvatski kipar i slikar iz 13. stoljeća.

Split, najveći grad u Dalmaciji, upravno središte Splitsko-dalmatinske županije, nalazi se u središnjoj Dalmaciji.

Dodirnete li palac brončanoga kipa Grgura Ninskog, biskupa i velikoga zagovornika staroslavenskoga jezika i narodnoga pisma, sreća vam je, kaže predaja, zajamčena.

9. Žnjanu, Dunavu, *Mak*

10. pripovjedač izuzetna dara zapažanja, slikovitom selu Cetinske krajine

pripovjedač – apozicija, iznimna – pridjevni atribut, dara – imenički atribut, zapažanja – imenički atribut; slikovitome – pridjevni atribut, selu – apozicija, Cetinske – pridjevni atribut, krajine – imenički atribut

11. individualni odgovori učenika

12. individualni odgovori učenika

SLUŽBA I ZNAČENJE PADEŽA U REČENICI

1. individualni odgovori učenika

2. Treba zaokružiti riječ tinejdžerica. Ta je riječ u službi imenskoga predikata.

3. Donna Vekić – subjekt, Osječanka – dio imenskog predikata

4. Lea (N) – vršitelj radnje; sestru (A) – predmet radnje; Mirna (N) – vršitelj radnje; olovke (A) – predmet radnje, (pred) ispit (A) – vrijeme radnje; Lea (N) – vršitelj radnje; Mirna (N) – vršitelj radnje, u kutije (A) – mjesto radnje; jutro (A) – vrijeme radnje; za školu (A) – cilj radnje; olovku (A) – predmet radnje

5. individualni odgovori učenika

6. a) torte – djelomičnost, b) ruže – pripadnost, c) (od) stakla – građa, d) bicikla – pripadnost

7. Mama je u poruci upotrijebila genitiv imenice čokolada koji znači djelomičnost, a Marko još nije dobro usvojio značenje genitiva (djelomičnost) i akuzativa (predmet radnje) pa je mislio kako može pojesti cijelu čokoladu.

8.

Podigla je pogled k tornju.

Kamo?

cilj

Plivali su u bistrine moru.

Gdje?

mjesto

Baki je darovao cvijeće.

Komu?

namjena

O Ivanju djevojke pletu vjenčiće od cvijeća.

Kada?

vrijeme

Prepoznala sam susjedu po glasu.

Kako?

način

9. predikatni skup – sinoć su razgovarali ... (imenica u lokativu)

10. individualni odgovori učenika

11. x zrakoplovom, sa sobom, s roditeljima, x rukom, s ostalim

12. individualni odgovori učenika

13. individualni odgovori učenika

RED RIJEČI U REČENICI

1. Ovakav skup riječi nije smislen i zato nije rečenica.
2. Blaga svjetlost sipi sa visina – neobilježen red riječi
3. Petar se mrzovoljno protezao u krevetu svoje sobe.
4. Mrzovoljno se protezao Petar u krevetu svoje sobe. / U krevetu svoje sobe Petar se protezao mrzovoljno i sl.
5. željeznicu – objekt, guta – predikat, već – priložna oznaka, daljina – subjekt; stilski obilježen red riječi
6. daljina već guta željeznicu
7. individualni odgovori učenika, neobilježen red riječi
8. Cvjetovi se žute u travi / I zlaćane pčele zuje / Krupni se oblaci bijele za onim sjenatim stablima / I nebo se visoko plavi / Kud laste nečujno plove / Podnevno zvono zove iz crvenih krovova pod brijegom / Zlatno se polje valovito, mirno i spokojno stere / I vere se s huma k humu.
9. a) Plitvice su zimi ljepše nego ljeti.; b) Marko se zadovoljno smješkao pred ogledalom.; c) Dugo je vremena prošlo od posljednjega susreta s njom.
10. Ivana je gimnastičarka., Spretna Ivana hodala je po gredi. / Spretna je Ivana hodala po gredi., Gimnastičarka je Ivana osvojila prvo mjesto. / Gimnastičarka Ivana osvojila je prvo mjesto.
11. August Šenoa autor je romana. Osnovna škola Jagode Truhelke domaćin je natjecanja.
12. a) Prijatelj je trebao reći ni za što, a ne za ništa jer je ništa neodređeno, ono što možda i ne postoji.; b) U obveznom redu riječi prijedlozi se smještaju između dijelova neodređenih zamjenica složenih s pomoću ni-
13. individualni odgovori učenika
14. individualni odgovori učenika

UPRAVNI I NEUPRAVNI GOVOR

1.

N	R	L	L	U	A	E	F	R	K	C	E
F	A	F	P	R	B	I	J	Z	R	E	O
K	M	V	G	U	O	Q	A	Z	I	J	M
V	X	Z	O	T	J	V	T	L	C	N	N
V	Q	A	A	Đ	W	T	O	P	I	E	E
U	I	O	S	R	E	X	C	G	N	J	U
H	K	N	G	B	E	N	L	V	D	N	P
Č	U	A	V	V	Đ	Z	J	T	O	Š	R
K	O	Y	A	A	S	E	P	E	V	A	A
G	E	P	G	U	R	C	X	X	A	J	V
V	H	Ž	D	H	T	P	C	T	N	B	N
C	R	P	J	R	D	X	U	J	G	O	I

2. upravni govor: točno navođenje čijih riječi; neupravni govor: govor između više osoba bez doslovna navođenja; navodnici: pravopisni znakovi kojima se obilježava upravni govor; zarez: pravopisni znak koji često pišemo u upravnom govoru; (rečenica) navođenja: riječi koje je tko izrekao; (rečenica) objašnjenja: objašnjava tko je što rekao

3. individualni odgovori učenika

4. „Ja moram imati auto“, brundao je tata za doručkom.

„Polako“, umirivala ga je mama, „kupit ćeš ga. Bolje malo pričekati nego se zaletjeti.“

„Možda ti već sutra iskrсне dobra prilika!“ dobaci mama.

Tata ponovi neuvjerljivo: „Možda.“

5. „Zašto moram na Sljeme?“ bezvoljno sam pitala tatu.

„Dok sam studirao“, rekao je tata uspinjući se uz strminu, „bar sam jedanput na mjesec išao na Sljeme.“

„A ja jedanput na godinu!“ doviknula je mama.

„Mene bole noge“, tužila se Mirna.

Tata ju je umirivao: „Još malo pa ćemo doći do Grafičara.“

6. Bezvoljno sam pitala tatu zašto moram na Sljeme. Tata je rekao uspinjući se uz strminu da je, dok je studirao, bar jedanput na mjesec išao na Sljeme. Mama je doviknula kako je ona išla jedanput na godinu. Mirna se tužila kako ju bole noge. Tata ju je umirivao da će još malo doći do Grafičara.

7. Jan se probudio i usput doviknuo ukućanima: „Dobro jutro!“

Kriomice je otrčao u garažu. U kutu je stajao njegov veliki izum...

„Moram hitno nazvati Hrvoja“, mrmljao je.

Ej, Hrvoje, jesi se probudio? Dolazi brže do mene! Sanjao sam nešto odlično, vezano za ono...“

„Što, što?“ nestrpljiv je bio Hrvoje.

„Ma, samo dođi u moju garažu brzo, vidjet ćeš!“ (...)

8. individualni odgovori učenika

9. individualni odgovori učenika

10. individualni odgovori učenika

11. uljez: „Nikako ne mogu shvatiti“, reče zabrinuto, „Što mu se dogodilo?“; točno: „Nikako ne mogu shvatiti“, reče zabrinuto, „što mu se dogodilo.“

12. individualni odgovori učenika

13. individualni odgovori učenika

KRATICE I POKRATE

1. str., br., rn., dr., st., tzv., tj., i dr., i sl., itd.

2. milimetar, sekunda, kilometar na sat; euro, hrvatska kuna, američki dolar

3. c)

4. Ivan o. šk. g. / o. šk. god. kreće u 7. r./raz.

Hrv. jezik ima tri narječja: kajk., čak. i štok. narječje.

Osobne zamjenice zamjenjuju gl. os.

U rječniku prije popisa riječi nalazi se popis odrednica, na primjer: im., komp., jd., mn., pov., zem., razg.

5. HRT, HV, HOPS, RH, INA, KBC, HGSS, NP

6. HNK, HAZU, DHK, MH, MUP

7. a-de-ha-de; el-ce-de; oib; ha-en-ka; de-ve-de; j-m-b-g

8. HNK-a, HAZU-a, SMS-om

9. Hrvatski nogometni klub „Trogir“, Košarkaški klub Jazine Zadar, Hrvatski autoklub, Hrvatska elektroprivreda, Školska knjiga, Hrvatska radio-televizija

10. ZG, RI, ST, KA, PU, KC

11. Mogući odgovori: RAM; ROM, B, Kb/KB, MB, GB

12. porez na dodanu vrijednost, osobni identifikacijski broj, Hrvatska izvještajna novinska agencija, Ujedinjeni narodi

13. Hrvatski olimpijski odbor – HOO, Nacionalni park - NP, Državni hidrometeorološki zavod – DHMZ, Hrvatski vojni invalidi Domovinskog rata – HVIDRA, Osječko ljeto mladih – OLJM

VELIKO POČETNO SLOVO

1. individualni odgovori učenika, npr. Osnovna škola Ljudevita Gaja
2. Centar za socijalnu skrb, Zagreb; Filozofski fakultet, Osijek
3. b), c)
4. individualni odgovori učenika
5. a) Crkva, crkva svetoga Petra; b) U prvoj se rečenici misli na Crkvu kao vjersku organizaciju, stoga se piše velikim slovom, a u drugoj na bogomolju, tj. mjesto u kojemu se obavlja bogoslužje, stoga se piše malim slovom.
6. Dječjeg, Danima, Baranjo, tamburaškog, društva, Šokačka, ilirac, ilirizma, Domovinskog
7. a) *Goran Muić najmlađi je član Akademije. Oduvijek je željela proučavati hrvatski jezik u Institutu;*
b) Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje
8. U organizaciji Lovačkog saveza Osječko-baranjske županije i Lovačkog društva „Fazan“ na području istočne Hrvatske održan je lov sokolarenjem. „Sokolarstvo je u Hrvatskoj pod zaštitom UNESCO-a kao trajno zaštićena nematerijalna kulturna baština“, istaknuto je u Zavodu za lovstvo, ribarstvo i pčelarstvo Poljoprivrednoga fakulteta u Osijeku.
9. individualni odgovori učenika (npr. kameno doba, metalno doba, barok, ilirizam, Bitka na Mohačkome polju, križarski ratovi...)
10. individualni odgovori učenika
11. Naziv Lanine škole je u genitivu, a prva riječ užeg naziva nije vlastito ime (braće) te se piše malim slovom. Naziv Petrove škole je u nominativu te se uži naziv smatra vlastitim imenom i prva se riječ piše velikim slovom (Braća), a prema potrebi i ostale.
12. a) vojno-redarstvena operacija; b) nevrijeme; c) ime slike Vlahe Bukovca; d) politički i kulturni pokret u Hrvatskoj od 1835. do 1848. godine
13. individualni odgovori učenika
14. individualni odgovori učenika

ZAREZ

1. a) Želim mu pomoći. b) Nemam želju pomoći mu.
2. a) Na nastavi hrvatskoga jezika čitamo, pišemo, razgovaramo, slušamo jedni druge.; b) Ivo, Petar, Mario i Darko pripremili su zanimljivo izlaganje.; c) Glagolski načini su: kondicional prvi, kondicional drugi i imperativ.; d) Kratice nastaju kraćenjem jedne ili više riječi, npr. br. je kratica riječi broj.
3. a) Posjetili su vrtiće, škole, dječje domove, bolnice itd. – **nizanje objekata**; b) Dječak nije prepoznao žutu, crvenu, plavu i zelenu boju. – **nizanje atributa**; c) Otac, majka, klaunovi i dječak nastupali su zajedno u cirkusu. – **nizanje subjekata**; d) Bili su u vrtićima, na sajmovima, na proslavama rođendana i na gradskim trgovima. – **nizanje priložnih oznaka mjesta**
4. a), d)
5. a) Ivane, otvori prozor!; b) Otvori, Ivane, prozor!; c) Otvori prozor, Ivane!
6. a), c)
7. a) To se, nažalost, tako dogodilo. – umetanje; b) Joj, nisam to dobro napravila! – usklik; c) Međutim, ipak smo uspjeli. – naknadno dodavanje; d) Zadovoljna je, pa čak i ponosna. – isticanje; e) Uspješni smo, a ne poraženi. – suprotnost; f) Uspješan je, tj. pobjednik. – naknadno dodavanje
8. a), c), d), f)
9. Arambašić, Ivan; Begović, Ana; Cerić, Miroslav; Đurić, Marija
10. Draga bako,

vokativ

jako mi nedostaješ i veselim se tvome dolasku. Marko, moj najbolji prijatelj, i ja dočekat ćemo te na

apozicijski skup u poslijeimeničnome položaju

autobusnoj postaji. Planiramo s tobom posjetiti Samoborski fašnik, jednu od najstarijih pokladnih

apozicijski skup u poslijeimeničnome položaju

svečanosti u Hrvatskoj. Ove godine sve će se događati na Trgu kralja Tomislava, Trgu Matice

ponavljanje istovrsnih rečeničnih dijelova

hrvatske, Klešćevičevoj ulici i kod pošte. Bit će nam jako, jako zabavno. Dočekat ćemo vjerojatno i suđenje Princu Fašnika.

isticanje

Ne mogu dočekati tvoj dolazak.

Lijep pozdrav

tvoj unuk Ivo

11. Točno napisan decimalni broj je 3,14 jer je pravopisni znak decimalni zarez.

REČENIČNI I PRAVOPISNI ZNAKOVI

1. a) Zemljovid je u omjeru 1 : 100 000. – dvotočka (:); b) Upisao se 2018./2019. školske godine. – kosa crta (/); c) Išao sam na tečaj stranoga jezika 2018. – 2019. godine. – crtica (–); d) Rado je slušao pop-glazbu. – spojnica (-); e) Ivo mi je rekao: „Baš si 'brz' kao puž.” – polunavodnici (' ') i navodnici („ ”)

2. a) Ivana Brlić-Mažuranić – spojnica, b) sat-dva – spojnica, c)(1814. – 1890.) – crtica, Rijeka – Split – crtica

3. a) Utkmica Osijek – Rijeka završila je 2 : 0.; b) Vlak je kasnio u polasku polu sata – sat.; c) Autobus koji vozi Osijek – Zagreb – Rijeka – Rovinj kasni 10 minuta.; d) Radno vrijeme trgovine ponedjeljak – petak je 7 – 20 sati.

4. a) Nagradu ću – bar se tako nadam – proslaviti s Anom, Sanjom i Tanjom.; b) Ljetne ću praznike – ako bude sve prema dogovoru – provesti kod ujaka, strica i tete.; c) Stigli smo rano – prije izlaska sunca – da sve pripremimo za natjecanje.

5. a), d), e)

6. b), c)

7. a) Radio sam od 8 do 15 sati. / a) Radio sam 8 – 15 sati.; b) Posjetili smo Rijeku, Buzet, Poreč i Umag.; c) Tražio je značenje riječi u Englesko-hrvatskome rječniku.; d) Pitao me: „Kako si?”

8. a) Mi o vuku, a vuk – na vratima. b) Polako se šuljala, a onda – hop! C) Da je pao – svi biste se smijali.

9. a), d)

b) OŠ Dragutina Tadijanovića

c) OŠ „Vladimir Nazor“

10. a) tri prema nula, b) jednu trećinu, c) devedeset kilometara na sat, d) sto metara u sekundi, e) od 8 do 14

11. a)

12. Jure Karakaš u predgovoru romana „Sportski život letećeg Martina” napisao je: „Bužimski je ‘inficiran’ kazalištem još od najmlađih dana i jedan je od osnivača čuvene Glumačke družine ‘Histrioni’ poznate po svojim predstavama duž jadranske obale i na zagrebačkom Gornjem gradu.”

13. Dubravko Jelačić Bužimski rođen je u Zagrebu 1948. godine. Piše pripovijetke, romane i TV-scenarije. Jedan je od osnivača Glumačke družine „Histrion”. Napisao je tri romana o Martinu: Sportski život letećeg Martina, Balkanska mafija i Martin protiv CIA – e i KGB – a. Uz ovog 15-godišnjaka uvijek je njegov djed i Veronika, djevojka u koju je Martin zaljubljen. U romanu Sportski život letećeg Martina prikazana je borba između poštenih (Martin, djed, Veronika) i nepoštenih (Dabo, Lobo, Gobo). Pobijedit će, naravno, dobro.

14. Pri odjeljivanju stihova koji se ne navode jedan ispod drugoga strofe se odjeljuju dvjema kosim crtama; individualni odgovori učenika

RASPRAVA, RAZGOVOR U SKUPINI

1. individualni odgovor učenika

razgovor: osobni (privatni) – razgovorni stil, poslovni (službeni) – prikladne riječi /izrazi, telefonski

rasprava: priprema za raspravu, tvrdnje (argumenti), dokazivanje ili opovrgavanje tvrdnje, uvod, razrada, zaključak

zajednički elementi: dijalog između dviju ili više osoba, pravila kulturne komunikacije

2. dobar sugovornik: dobro pripremljen za raspravu, sluša i poštuje sugovornike, govori kad ima što reći, dokazuje svoje tvrdnje, govori jasno i sažeto, pridonosi uspješnomu završetku rasprave, brani svoje mišljenje dokazima

loš sugovornik: raspravu pretvara u osobne sukobe i nadmetanje, površno poznaje temu, iznosi tvrdnje bez uvjerljivih dokaza, upotrebljava poštalice i nerazumljivo govori, brani svoje mišljenje jačinom glasa, prekida ostale pri izlaganju njihovih mišljenja

3. **uvjeravanje** – dokazati komu istinitost, učiniti da tko povjeruje u što; **nagovaranje** – potaknuti riječima da što učini, da u što povjeruje; **pregovaranje** – razgovarati radi postizanja nagodbe;

raspravljanje – razmotriti uz želju da se objasni

4. individualni odgovor učenika

5. individualni odgovor učenika

6. individualni odgovor učenika

7. individualni odgovor učenika

8. individualni odgovor učenika

9. individualni odgovor učenika

VIJEST I IZVJEŠĆE

1. istinitost, kratkoća, objektivnost, zanimljivost, novost, aktualnost

2. **Tko?** – vozač osobnog automobila B. D. i pješakinja A. Č.; **Što?** – lakša prometna nesreća; **Gdje?** – na kružnom toku kod Divaltove ulice; **Kada?** – u petak nakon utakmice

3. individualni odgovori učenika

4. Pogrešna je riječ u naslovu: gore. Kruh ne može ići gore. Riječ je o nepotrebnome poosobljavanju. Mogući novi naslov: Cijene kruha rastu / Kruh treba poskupjeti / Kruh poskupljuje i sl. – individualni odgovori učenika

5. b) Napisani tekst je izvješće jer se detaljnije i iscrpnije iznose mnoge pojedinosti događaja.

6. individualni odgovori učenika

7. individualni odgovori učenika

8. a) istinita vijest, b) lažna vijest

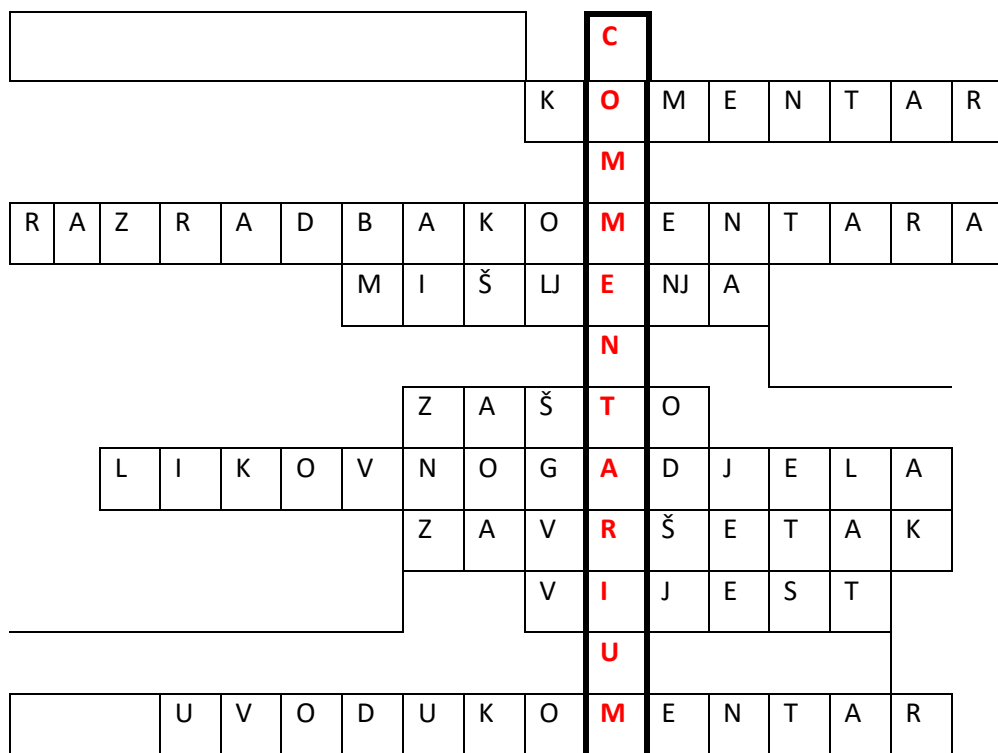
9. individualni odgovori učenika

10. individualni odgovori učenika

11. Loša oprema vijesti: nadnaslov i naslov prekratki i ne daju dovoljno podataka; vijest počinje datumom; nepotrebna subjektivna druga rečenica; ponavljanje subjektivnih izraza: nitko nije ni slutio, nitko nije ni mislio; točnost i provjerenost podataka: *Najviše je snijega izmjereno u Lici, a i ostala hrvatska mjesta bilježe rekorde snježnog pokrivača* – tko je to potvrdio?; na kraju vijesti izvjestitelj u prvome planu

KOMENTAR

1. a)



b) iz latinskoga jezika

2. b) individualni odgovori učenika

3. individualni odgovori učenika

4. Komentar videoisječka – na društvenim mrežama, razgovorni stil pisanja, subjektivan, nepoštovanje pravopisnih i gramatičkih pravila...

Komentar kao novinarski tekst – mišljenje potkrijepljeno dokazima, subjektivan, utječe na mišljenje šire društvene zajednice, ima zadanu strukturu, složene rečenice...

5. **uvod:** Reklame su apsolutno posvuda...; **razradba:** Reklame za banke i svakakve kredite kolaju televizijskim kanalima...; **zaključak:** Što još uopće reći? Treba biti svjestan toga na koji način funkcionira marketing. ...

6. individualni odgovori učenika

7. individualni odgovori učenika

8. reklama za kreditnu karticu, džeparac svakog 30., deterdženti, lijekovi

9. individualni odgovori učenika

10. *Nekome tko ne vidi dalje od nosa i tko uopće ne razmišlja o svijetu oko sebe ovakva bi se reklama mogla učiniti simpatičnom.*

11. individualni odgovori učenika

12. individualni odgovori učenika

PISMO

1. Osobno pismo: pismo namijenjeno jednoj osobi; pošiljatelj iznosi svoja razmišljanja, misli, osjećaje; najčešće se piše rukom

Otvoreno pismo: upozorava se na društveni problem; želi potaknuti javnost na razmišljanje i djelovanje; treba biti jasno, točno i objektivno

Poslovno pismo: prenosi se poslovna poruka; piše se na postojećim predlošcima, tzv. memorandumima; treba biti jasno, točno i objektivno

2. a), b)

3. a), d)

4. a), b)

5. Kratica P. S., na latinskome jeziku *post scriptum*, znači poslije napisanoga, naknadno dodano.

6. individualni odgovor učenika

7. *Draga Veronika, Javljam... treba Draga Veronika, javljam...*

individualni odgovor učenika

8. individualni odgovor učenika

9. individualni odgovor učenika

10. individualni odgovor učenika

PONAVLJANJE SADRŽAJA UČENJA SEDMOGA RAZREDA

1. 1595. – prvi hrvatski rječnik *Rječnik pet najuglednijih europskih jezika*; 1604. – prva hrvatska gramatika *Temelji ilirskoga jezika u dvije knjige*; 1830. – Lj. Gaj, *Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja*; 1954. – Novosadski dogovor; 1967. – *Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika*

2. *Dùgo je | tàko | kīša | túkla | o prózore | i svijéća je | puckètala.*

3. silaznu

4. a) učenici, jezicima, jastozima; b) sibilizacija

5. više – jotacija, povučem – palatalizacija; Jotacija se provodi u svim osobama, a palatalizacija se ne provodi u 3. os. mn.

6. prosac/prosca – nepostojani a, oče – nepostojani a, palatalizacija, koraci – sibilizacija, zlatnici – sibilizacija, veže – jotacija, darivanje – jotacija

7. bijaše skromniji – imenski predikat, je razdavao – glagolski predikat, se nije zadržavao – glagolski predikat, je druga – imenski predikat

8. b, d, a, c

9. a) na pod; b) u ponoć; c) polako, potihom, potmulo; d) neki, teški, dobrom; e) Mire; f) svjetiljku; g) kremenom; h) dobrom biskupu Mire

10. individualni odgovori učenika

11. siromašnima – D, namjena; prizemlju – L, mjesto; vrećicu – A, predmet; zlatnika – G, pripadnost; sestre – V, obraćanje; budućnost – A, vrijeme

12. a) stilski obilježen red riječi; b) Bijele brodice plove uzburkanim morem.

13. individualni odgovori učenika

14. gđa, DVD, D/dat., pr. Kr., HRT

15. Na nastanak renesanse utjecale su i ekonomske i intelektualne razmjene Europe i arapskoga svijeta koje su bile posljedica križarskih ratova.

Skup o Stjepanu Sršanu održan je u suorganizaciji Državnoga arhiva u Osijeku, Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar – Područnog centra Osijek, Matice hrvatske i Društva za hrvatsku povjesnicu Osijek.

16. a) Način primjene: jednu žličicu popiti prije jela. dvotočka

b) Krenuo je u školu 2019./2020. školske godine. kosa crta

c) Za sat-dva stižemo na odredište. spojnica, točka

d) Putovali smo autocestom Zagreb – Rijeka. crtica

e) Ići ću, naravno, na izlet brodom. zarez

17. 1. povijest hrvatskoga jezika, 2. naglasni sustav hrvatskoga jezika: naglasak, naglasna cjelina, 3. rečenična intonacija, 4. glasovne promjene: sibilizacija, 5. glasovne promjene: palatalizacija, jotacija, 6. glasovne promjene: sibilizacija, palatalizacija, jotacija, nepostojani a, 7. gramatičko ustrojstvo rečenice: vrste predikata, 8. gramatičko ustrojstvo rečenice: subjekt, rečenice prema

izrečenosti subjekta, 9. gramatičko ustrojstvo rečenice: subjekt, predikat, objekt, priložne oznake, atribut, apozicija, 10. glagoli prema predmetu radnje, 11. značenje padeža u rečenici, 12. red riječi u rečenici, 13. upravni i neupravni govor, 14. kratice i pokrate, 15. veliko početno slovo, 16. pravopisni i rečenični znakovi: dvotočka, kosa crta, spojnica, crtica, zarez